

කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය - ශ්‍රී ලංකාව

උරුමය සහ අඛණ්ඩ අධ්‍යාපන කේන්ද්‍රය

වාණිජ හා කළමනාකරණ අධ්‍යයන පීඨය

ව්‍යාපාර කළමනාකරණවේදී (සාමාන්‍ය) උපාධි තෙවන පරීක්ෂණය (බාහිර) - 2022

මාර්තු - 2025

BMGT E3065 - ව්‍යාපාර මූල්‍ය

උපදෙස් :

- i. මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය කොටස් දෙකකින් (02) සමන්විත වේ. ('අ' සහ 'ආ' කොටස)
- ii. ප්‍රශ්න ගණන :
 - අ කොටස - 10
 - ආ කොටස - 04
- iii. සියලුම ප්‍රශ්න අනිවාර්ය වේ.
- iv. 'අ' කොටසෙහි පිළිතුරු පොතට අමුණන්න.
- v. ප්‍රශ්න පත්‍රයේ 'අ' කොටස විභාග ශාලාවෙන් පිටතට රැගෙනයාම සපුරා තහනම් වේ.

'අ' කොටස

නිවැරදි පිළිතුර යටින් ඉරක් අඳින්න.

- (01) පහත දෑ අතුරින් ආයෝජනයක් ලෙස සලකුණු ලබන්නේ,
 - අ) නිවසක් මිලදී ගැනීමට පුද්ගලයෙකු තුල ඇති කැපවීම.
 - ආ) ප්‍රතිලාභයක් ජනනය කිරීම සඳහා වත්කමක ප්‍රාග්ධනය යෙදවීම.
 - ඇ) භාණ්ඩ හා සේවා නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය සඳහා මුදල් යෙදවීම.
 - ඈ) රටක ප්‍රාග්ධනය සඳහා සපයන දායකත්වය.
- (02) මූල්‍ය කළමනාකරණ පිළිබඳ පහත සඳහන් කරුණු අතුරින් නිවැරදි කරුණ වන්නේ,
 - අ) මූල්‍ය කළමනාකරණය කෙටි කාලසීමාවක් මත කේන්ද්‍රගත වේ.
 - ආ) මූල්‍ය තොරතුරු වාර්තා කිරීම මූල්‍ය කළමනාකරණයේ ප්‍රධාන අරමුණයි.
 - ඇ) දත්ත එක්රැස් කිරීම සහ අර්ථවත් අයුරින් ඉදිරිපත් කිරීම මූල්‍ය කළමනාකරණයේ ප්‍රධාන අරමුණයි.
 - ඈ) මූල්‍ය කළමනාකරණය ව්‍යාපාරයක අගය නිර්මාණය කිරීම මත කේන්ද්‍රගත වේ.

(03) සම්මත අපගමනයෙන් මනිනු ලබන්නේ,

- අ) ආයෝජනයේ ප්‍රතිලාභය
- ආ) රඳවාගත් ප්‍රතිලාභය
- ඇ) ලාභාංශ ප්‍රමාණය
- ඈ) අවදානම

(04) දශකයකට පෙර, සමන් එක කොටසකට රු. 280 බැගින් ගෙවා XYZ සමාගමේ කොටස් 400 ක් මිලදීගෙන ඇත. වර්තමානය වනවිට සමාගමේ කොටස් මිල 100% කින් වැඩිවී ඇති අතර, මෙතෙක් සමන්හට කොටසකට රුපියල (රු.1.00) බැගින් ලාභාංශ ගෙවීම් 24 ක් ලැබී තිබේ.

සමන් වර්තමානයේදී මෙම කොටස් විකිණීමට තීරණය කළහොත් ඔහුට හිමිවන රඳවාගත් ප්‍රතිලාභය කොපමණද?

- අ) 208.57%
- ආ) 54.29%
- ඇ) 108.57%
- ඈ) 88.57%

(05) පහත දෑ අතුරින් පිළිගෙවුම් කාලය ගණනය කිරීමේදී අදාළ වන්නේ,

- අ) පිළිගෙවුම් කාලසීමාව තෙක් වත්කම මඟින් ජනනය කරනු ලබන මුදල් ප්‍රවාහයන්
- ආ) වත්කම මඟින් ජනනය කරනු ලබන මුළු මුදල් ප්‍රවාහයන්
- ඇ) ප්‍රථම මුදල් ගලා ඒම සිදුවන කාලසීමාව
- ඈ) වත්කමෙහි පිරිවැය.

(06) "Bird-in-the-Hand" න්‍යායය අනුව, ආයෝජකයන් ඉහළ ලාභාංශ ගෙවීමට කැමති වන්නේ ඇයි?

- අ) ආයෝජකයන් විශ්වාස කරන්නේ ලාභාංශ බෙදාහැරීම් අනාගත ප්‍රාග්ධන ලාභයට වඩා අවදානම් බවයි.
- ආ) ආයෝජකයන් විශ්වාස කරන්නේ ලාභාංශ බෙදාහැරීම් අනාගත ප්‍රාග්ධන ලාභයට වඩා අවදානම් නොවන බවයි.
- ඇ) ආයෝජකයන් ලාභාංශ බෙදාහැරීම් පිළිබඳව උපේක්ෂා සහගත වේ.
- ඈ) ඉහළ ලාභාංශ බෙදාහැරීම් සමාගමේ රඳවාගත් ඉපැයීම් වැඩි කරයි.

'ආ' කොටස

ප්‍රශ්න අංක 01

අ) “මූල්‍ය කළමනාකරණය ප්‍රධාන තීරණ තුනකට පිළිතුරු සපයන අධ්‍යයනයක් වේ.” පහදන්න.
(ලකුණු 05)

ආ) කොටස්කරුවන්ගේ ධනය උපරිම කිරීම ලාභය උපරිම කිරීමට වඩා වැදගත් වන්නේ ඇයිදැයි කෙටියෙන් පහදන්න.
(ලකුණු 05)

ඇ) XYZ සමාගම නිෂ්පාදන කටයුතු සඳහා වඩාත් සුදුසු යන්ත්‍රය මිලදී ගැනීම සඳහා නව යන්ත්‍ර දෙකක් ඇගයීමට අපේක්ෂා කරයි. එක් යන්ත්‍රයක වටිනාකම රු. 150,000 වන අතර යන්ත්‍ර දෙකෙහිම ආයුකාලය වසර 05 ක් බැගින් වේ. යන්ත්‍ර දෙක සරල මාර්ග ක්‍රමයට ක්ෂය කරනු ලැබේ. යන්ත්‍ර දෙකෙහි සුන්බුන් අගයන් පහත පරිදි වේ.

යන්ත්‍රය	X	Y
සුන්බුන් අගය	රුපියල් 10,000	රුපියල් 10,000

X යන්ත්‍රය සඳහා පළමු වසරේ නඩත්තු වියදම ලෙස රු. 20,000 වැය වුවද එය වසරකට 8% කින් ඉහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. Y යන්ත්‍රයේ වාර්ෂික නඩත්තු පිරිවැය පළමු වසරේදී රු. 30,000 ක් වන අතර එය වාර්ෂිකව 12% කින් ඉහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. නව යන්ත්‍ර මගින් විචල්‍ය පිරිවැය අඩු කිරීමට ඉඩ ඇති බැවින්, භාවිතා කරන යන්ත්‍රය අනුව දායකත්වය වෙනස් වේ. එක් එක් යන්ත්‍රයෙන් ලැබෙන දායකත්වය (නඩත්තු පිරිවැය හැර) පහත පරිදි වගුගත කර ඇත. අරමුදල් ගලාඒම එක් එක් වර්ෂය අවසානයේ සිදුවනු ඇතැයි උපකල්පනය කෙරේ.

වර්ෂය	1	2	3	4	5
දායකත්වය - X යන්ත්‍රය (රු'000)	40	60	75	90	110
දායකත්වය - Y යන්ත්‍රය (රු'000)	50	65	95	105	100
වට්ටම් අනුපාතය (12%)	0.893	0.797	0.712	0.636	0.567

ඔබ විසින් X හා Y යන්ත්‍ර සඳහා පහත සඳහන් දෑ ගණනය කරන්න.

- (i) ගිණුම්කරණ ප්‍රතිලාභ අනුපාතය
- (ii) ශුද්ධ වර්ථමාන අගය
- (iii) කුමන යන්ත්‍රය තෝරාගත යුතු ද? පැහැදිලි කරන්න.

(ලකුණු 10)

(මුළු ලකුණු 20)

ප්‍රශ්න අංක 02

අ) මුදලේ කාලීන වටිනාකම පිළිබඳ දැනුම උපයෝගී කරගනිමින් පහත ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

- (i) 2018 මැයි 11 වන දින දමින් ඔහුගේ මිතුරෙකුගෙන් රු. 21,000 ක මුදලක් ණයට ගත්තේය. දමින් 12% ක වාර්ෂික පොලී අනුපාතයක් ගෙවීමට එකඟ වූයේ නම් මාස 22 ක් සඳහා ඔහු ගෙවිය යුතු මුළු මුදල ගණනය කරන්න.
- (ii) ඔබ රු. 10,000 ක මුදලක් 15% ක වාර්ෂික පොලියක් ගෙවන ගිණුමක තැන්පත් කළේ නම්, වසර 10 කට පසුව ගිණුමේ කොපමණ මුදලක් තිබේද? (පොළිය කාර්තුමය වශයෙන් සංගුණනය වේ.)
- (iii) මාස 08 කින් රු. 21,000 ක මුදලක් ලබාගැනීමට නම් 15.8% ක වාර්ෂික පොළියක් ගෙවන ගිණුමක අද දින කොපමණ මුදලක් තැන්පත් කළ යුතුද? (පොළිය සෑම සතියකම සංගුණනය වේ.)
- (iv) ඔබ රු. 10,000 ක මුදලක් 12% ක අර්ධ වාර්ෂික වැල් පොළිය ගෙවන ගිණුමක තැන්පත් කළේනම්, ගිණුමෙහි ඇති මුදල රු. 16,000 වීමට කොපමණ කාලයක් ගතවේද?
- (v) ඔබ වසර 9 ක කල්පිරීමක් සහිත තැන්පතුක රු. 1750 ක් ආයෝජනය කර 8.5% ක වාර්ෂික වැල් පොළියක් අඛණ්ඩව ලබා ගත්තේ යැයි සිතමු. මෙම ආයෝජනයේ අනාගත වටිනාකම ගණනය කරන්න.

(ලකුණු 10)

ආ) ක්‍රමවත් අවදානම (Systematic risk) සහ අක්‍රමවත් අවදානම (Unsystematic risk) අතර වෙනස පහදන්න.

(ලකුණු 04)

(ඇ) පසුගිය වසර හතර තුළ X සහ Y යන සුරැකුම්පත්වලින් ලද ප්‍රතිලාභ සහ එහි සම්භාවිතාවයන් පහත සඳහන් වේ.

වසර	සුරැකුම්පත් X		සුරැකුම්පත් Y	
	සම්භාවිතාවය	ප්‍රතිලාභ (%)	සම්භාවිතාවය	ප්‍රතිලාභ (%)
2024	0.12	-20	0.15	-14
2023	0.28	22	0.18	26
2022	0.35	36	0.50	25
2021	0.25	18	0.17	20

ඔබ විසින් පහත දෑ ගණනය කරන්න.

- (i) සුරැකුම්පත් X හා Y හි අපේක්ෂිත ප්‍රතිලාභය (Expected return)
- (ii) සුරැකුම්පත් X හා Y හි සම්මත අපගමනය (Standard Deviation)
- (iii) වඩාත්ම අවදානම ඇති ආයෝජනය කුමක්ද? ඔබේ පිළිතුර පහදන්න.

(ලකුණු 06)

(මුළු ලකුණු 20)

ප්‍රශ්න අංක 03

අ) Dividend Irrelevance, Bird – in – the Hand සහ Tax preference යන ලාභාංශ ප්‍රතිපත්ති න්‍යායන් තුන සසඳා වෙනස්කම් පැහැදිලි කරන්න. එම එක් එක් න්‍යායයේ ප්‍රධාන තර්ක පැහැදිලි කර ඔබ වඩාත් නිවැරදි යැයි සිතන න්‍යායය සාකච්ඡා කරන්න.

(ලකුණු 06)

ආ) කොටස්වල පිරිවැය ඇස්තමේන්තු කිරීමේදී බීටා (β) ඉතා වැදගත් අංගයකි. කෙසේ වෙතත් බීටා (β) අගය කාලයත් සමඟ උච්ඡාවචනය විය හැකිය. ඒ අනුව සමාගමක් සඳහා බීටා වෙනස් විය හැක්කේ කෙසේදැයි පැහැදිලි කර බීටා අගය වෙනස්වීමට බලපාන ප්‍රධාන සාධක 03 ක් පැහැදිලි කරන්න.

(ලකුණු 06)

ඇ) XYZ සමාගමේ ප්‍රාග්ධන ව්‍යුහය පහත පරිදි වේ.

ප්‍රාග්ධන ව්‍යුහය	ප්‍රතිශතය
කොටස් ප්‍රමාණය	70%
ණය ප්‍රමාණය	30%
කොටස් පිරිවැය	12%
ණය පිරිවැය	8%
බදු අනුපාතය	30%

- i. බරතබන ලද සාමාන්‍ය ප්‍රාග්ධන පිරිවැය (Weighted Average Cost of Capital – WACC) ගණනය කරන්න.

(ලකුණු 04)

- ii. සමාගම තම ණය ප්‍රමාණය 50% දක්වා ඉහළ නංවා ගන්නේ නම්, නව WACC ගණනය කර, එය සමාගමට ප්‍රයෝජනවත් ද නැද්ද සාකච්ඡා කරන්න.

(ලකුණු 04)

(මුළු ලකුණු 20)

ප්‍රශ්න අංක 04

අ) Nortan Corporation පිළිබඳව පහත මූල්‍යමය තොරතුරු දක්වා ඇත.

ශුද්ධ ආදායම (Net Income)	රු. 53,690
ශුද්ධ විකුණුම් (Net Sales)	රු. 494,000
මුළු වත්කම් : වසර ආරම්භයේදී	රු. 300,000
මුළු වත්කම් : වසර අවසානයේදී	රු. 346,390
කොටස් හිමියන්ගේ හිමිකම : වසර ආරම්භයේදී (Shareholder's Equity)	රු. 180,000
කොටස් හිමියන්ගේ හිමිකම : වසර අවසානයේදී (Shareholder's Equity)	රු. 234,390
මුළු සාමාන්‍ය කොටස් සංඛ්‍යාව (Total Common Shares Outstanding)	27,400
කොටසක වෙළඳපල මිල (Market Price per Share)	රු. 15
වාර්ෂික කොටසක ලාභාංශය (Annual Dividend per Share)	රු. 2

ඉහත තොරතුරු මත පදනම්ව පහත ගිණුම්කරණ අනුපාත (Accounting Ratios) ගණනය කරන්න.

- i. ලාභ අනුපාතය (Profit Margin Ratio)
- ii. වත්කම් මත ප්‍රතිලාභ අනුපාතය (Return on Assets - ROA)
- iii. කොටසක ඉපැයුම (Earnings per Share - EPS)
- iv. මිල ඉපැයුම් අනුපාතය (Price to Earnings - P/E Ratio)
- v. ලාභාංශ ඵලදා අනුපාතය (Dividend Yield Ratio)

(ලකුණු 10)

(ආ) ව්‍යාපාරයක් ශේෂ ලාභාංශ ප්‍රතිපත්තිය (Residual Dividend Policy) පිළිපදියි.

ප්‍රාග්ධන අයවැය (Capital Budget) රු. 800,000

ඉලක්කගත ප්‍රාග්ධන ව්‍යුහය (Target Capital Structure):

ණය : Debt)	40%
කොටස් (Equity)	60%

- පුරෝකථන ශුද්ධ ආදායම (Forecasted Net Income) රු. 600,000

ඉහත මූල්‍ය විස්තර මත පදනම්ව පහත දෑ ගණනය කරන්න.

- ශේෂ ලාභාංශ ආකෘතිය (Residual Dividend Model) භාවිතයෙන් ලාභාංශ ගෙවීම් ප්‍රමාණය ගණනය කරන්න.
- ප්‍රාග්ධන අයවැය (Capital Budget) රු. 1,000,000 ක් දක්වා ඉහළ ගියහොත්, එය ලාභාංශ ගෙවීම් සඳහා කරන බලපෑම කුමක්ද?

(ලකුණු 06)

(අූ) නිෂ්පාදන සමාගමක මතු සඳහන් විස්තර ඔබට සපයා ඇත.

නොග කාලය (Inventory Period)	45 දින
ණයගැනී කාලය (Accounts Receivable Period)	30 දින
ණයසිමි කාලය (Accounts Payable Period)	20 දින

ඔබ විසින් :

- මෙහෙයුම් චක්‍රය (Operating Cycle)
- මුදල් චක්‍රය (Cash Cycle) ගණනය කරන්න.

(ලකුණු 04)

(මුළු ලකුණු 20)